SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:1480

av Joakim Sandell m.fl. (S)

En gemensam arbetsmarknad i Öresundsregionen även för tredjelandsmedborgare

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen skyndsamt ska ta initiativ till bilaterala förhandlingar med Danmark i syfte att undanröja de gränshinder som försvårar för tredjelandsmedborgare med uppehållstillstånd i Sverige att arbetspendla till Danmark, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

Öresundsregionen är en av norra Europas största och mest dynamiska arbetsmarknadsregioner. Sedan Öresundsbrons tillkomst har integrationen mellan Skåne och Själland fördjupats. Tusentals människor pendlar dagligen över sundet för att arbeta, studera och bidra till den gemensamma ekonomiska utvecklingen. Men den gemensamma arbetsmarknaden är inte tillgänglig för alla.

För människor som är medborgare i ett land utanför EU och som har uppehållstillstånd i Sverige finns betydande hinder för att ta ett arbete på den danska sidan av Öresund. Ett svenskt uppehållstillstånd, även ett permanent sådant, ger inte automatiskt rätt att arbeta i Danmark. För detta krävs som huvudregel ett särskilt danskt arbetstillstånd och att villkoren i den danska lagstiftningen är uppfyllda.

Det innebär att två människor som bor i samma bostadsområde i Malmö, har likvärdig utbildning och yrkeserfarenhet och söker samma arbete i Köpenhamn möter helt olika förutsättningar beroende på deras medborgarskap.

Den ena kan ta arbetet utan särskilt arbetstillstånd. Den andra kan vara förhindrad att göra det trots att personen har rätt att bo och arbeta i Sverige. Detta är ett gränshinder som begränsar människors möjligheter att försörja sig genom eget arbete och samtidigt försvårar för arbetsgivare att rekrytera personal. Sverige har under lång tid haft betydande problem med arbetslöshet, inte minst bland utrikes födda. I Malmö och andra delar av Skåne finns många människor som vill arbeta men som har svårt att etablera sig på arbetsmarknaden.

Samtidigt finns en omfattande arbetsmarknad på andra sidan Öresund, med efterfrågan på arbetskraft inom olika branscher. Att människor som redan är lagligen bosatta i Sverige begränsas i sina möjligheter att ta sådana arbeten är varken till gagn för den enskilde eller för samhällsekonomin. Arbete är en av de viktigaste vägarna till egen försörjning, integration och delaktighet i samhället. När människor arbetar stärks deras ekonomiska självständighet, samtidigt som behovet av offentliga försörjningsinsatser kan minska. Det är därför angeläget att undanröja regelverk som i onödan försvårar vägen till arbete.

Öresundsregionens styrka bygger på att arbetsmarknaderna i södra Sverige och östra Danmark kan komplettera varandra. För en arbetssökande i Malmö kan avståndet till en arbetsplats i Köpenhamn vara kortare än till en arbetsplats i andra delar av Skåne. Ändå kan de juridiska hindren vara betydligt större. Det är svårt att förena med ambitionen att utveckla Öresundsregionen till en funktionellt sammanhängande arbetsmarknad.

Problemet har också uppmärksammats inom det nordiska gränshinderarbetet. Øresunddirekt har identifierat svårigheterna för tredjelandsmedborgare att gränspendla mellan Sverige och Danmark som ett konkret gränshinder.

Arbetskraftsinvandring från länder utanför EU regleras i stor utsträckning nationellt. Danmark har dessutom särskilda undantag från delar av EU:s gemensamma migrationspolitik. Det innebär att problemet inte kan lösas enbart genom att Sverige förändrar sin lagstiftning. Det krävs också dialog och överenskommelser med Danmark. Den svenska regeringen bör därför skyndsamt ta initiativ till bilaterala förhandlingar med den danska regeringen med målet att underlätta arbetspendling för tredjelandsmedborgare som är lagligen och varaktigt bosatta i Sverige.

Förhandlingarna bör särskilt inriktas på möjligheterna att införa ett förenklat arbetstillståndsförfarande eller en särskild ordning för gränspendlare, där personer med permanent uppehållstillstånd i Sverige eller annan dokumenterad varaktig anknytning till den svenska arbetsmarknaden ges förbättrade möjligheter att ta anställning i Danmark. En sådan ordning bör kunna utformas med respekt för de båda ländernas ansvar för migrations- och arbetsmarknadspolitiken och med bibehållna krav på seriösa anställningsvillkor. Det bör också säkerställas att arbetspendling inte i sig leder till att personer förlorar sin rätt att bo kvar i Sverige.

Att bekämpa arbetslösheten kräver investeringar i utbildning, en aktiv arbetsmarknadspolitik och en ekonomisk politik som stärker efterfrågan på arbetskraft. Men det kräver också att vi undanröjer hinder som står i vägen för människor att ta de arbeten som redan finns. Det är orimligt att människor som har etablerat sina liv i Sverige ska möta onödiga hinder för att ta ett arbete en kort resa från sina hem, enbart därför att arbetsplatsen ligger på andra sidan en nationsgräns. Öresundsregionen ska vara en region där människor ges ökade möjligheter att arbeta och försörja sig själva. Regeringen bör därför ta initiativ till förhandlingar med Danmark för att åstadkomma en långsiktig lösning på detta gränshinder.

Joakim Sandell (S)

Zinaida Kajevic (S) *Arwin Sohrabi (S)*